

Datum
2022-12-12
Vår referens
Agneta Persson
Projektledare
agneta.persson@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Länsstyrelsen Skåne - Skånes Friluftslivsplan STK-2022-1232

Sammanfattning

Malmö stad har tagit emot en remiss från Länsstyrelsen Skåne som har i uppdrag att förverkliga regeringens friluftspolitik i Skåne. Länsstyrelsen har därför sammanställt Skånes Friluftslivsplan som består av fyra delar samlade i en gemensam plattform; Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030, Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023 - 2026, Kartläggning av friluftslivsområden samt Kunskapsbank med vägledningar och goda exempel. Syftet är att skapa en gemensam målbild för hur aktörer i Skåne kan stärka genomförandet av den nationella friluftspolitiken samt att lyfta viktiga gemensamma åtgärder som kan bidra till ett hållbart och tillgängligt friluftsliv. Stadskontoret ser positivt på att det tas ett samlat och regionalt perspektiv på Skånes friluftsliv och att fokus är på samverkan mellan olika aktörer. Friluftslivsintrasset behöver dock vägas mot andra intressen och målkonflikter beskrivas. Hållbara transporter och kollektivtrafik behöver utvecklas för ökad tillgänglighet och spridning av besökare. Naturbegreppet bör definieras. Detta kan medföra att fler områden i Malmö stad, som större parker och kust/vattennära miljöer utpekas som viktiga friluftsområden. Ärendet har internremitterats till fritidsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna förslag till yttrande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Länsstyrelsen Skåne.

Beslutsunderlag

- Remiss från Länsstyrelsen Skåne - Skånes Friluftslivsplan
- Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030
- Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023-2026
- Kartläggning av friluftslivsområden - En levande kartläggning med fokus på nationella och regionala friluftslivsområden i Skåne
- Kunskapsbank med vägledningar och goda exempel
- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 221122 § 356

- Remissvar från fritidsnämnden
- Fritidsnämnden beslut 221122 § 173
- Tjänsteskrivelse från fastighets- och gatukontoret
- Remissvar från tekniska nämnden
- Tekniska nämnden 221130 § 284
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 221219 Remiss från Länsstyrelsen Skåne - Skånes Friluftspan
- Förslag till yttrande KSAU 221219

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-12-19.

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Skåne
Fritidsnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden

Ärendet

Malmö stad har tagit emot en remiss från Länsstyrelsen Skåne. Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna arbetet med att förverkliga regeringens friluftspolitik i Skåne och har därför sammanställt Skånes Friluftslivsplan. Nuvarande Handlingsplan för Skånes friluftsliv utgår vid årsskiftet. En av åtgärderna i planen är att ta fram en regional strategi tillsammans med skånska aktörer samt att kartlägga friluftsområden. Skånes Friluftslivsplan består av fyra delar samlade i en gemensam plattform;

- Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030
- Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023-2026
- Kartläggning av friluftslivsområden
- Kunskapsbank med vägledning och goda exempel

Strategins syfte är att skapa en gemensam målbild för hur aktörer i Skåne kan stärka genomförandet av den nationella friluftspolitiken. Handlingsplanen ska lyfta viktiga gemensamma åtgärder för ett hållbart och tillgängligt friluftsliv. Kartläggningens fokus är huvudsakligen på regionala och nationella områden och behöver kompletteras med lokala områden på sikt, för att skapa en helhetsbild över Skånes friluftsområden.

Målgrupp för Skånes Friluftspan är alla aktörer som i sin roll kan bidra till att framtidens friluftsliv i Skåne är hållbart och tillgängligt för alla. Framtagandet av planen har skett i dialog med friluftslivets aktörer.

Den gemensamma målbilden för friluftslivet i Skåne är att det ska vara tillgängligt och hållbart för alla. För att uppnå den gemensamma målbilden har tre principer tagits fram för Skånes friluftsliv. Principerna är tillsammans, inkluderande och ansvarsfullt. Det har även tagits fram fyra prioriterade fokusområden med åtgärder kopplade till sig för att kunna uppnå målbilden om ett tillgängligt och hållbart friluftsliv. Dessa fokusområden är balanserat och hållbar, planera och tillgängliggöra, informera och inspirera samt kunskap och kompetens. Till dessa fokusområden finns åtgärder presenterande i en Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023-2026.

Exempel på åtgärder där kommunen är satt som huvudaktör är kartläggning av lokala friluftslivsområden, att inrätta kommunala friluftslivsråd, tillgänglighetsplaner för friluftslivsområden och att utse friluftslivsansvariga i organisationen.

Friluftslivsplanen innehåller även en kartläggning med nationella och regionalt viktiga friluftslivsområden. Kartläggningen resulterade i 478 friluftslivsområden i Skåne.

Länsstyrelsen har i remissen önskat att få svar på fyra frågeställningar kopplat till de enskilda dokumenten.

Ärendet har remitterats till fritidsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden. Fritidsnämnden (FRI-2022-2014), stadsbyggnadsnämnden (SBN-2022-945) och tekniska nämnden (TN-2022-2041) ser alla generellt positivt på förslaget till Friluftslvplan. Nämnderna är positiva till att det tas ett samlat och regionalt perspektiv på Skånes friluftsliv och att fokus är på samverkan mellan olika aktörer. Sambandet mellan tillgänglighet till friluftsliv och folkhälsa lyfts samt vikten av att utveckla tillgången till friluftsliv i urbana kommuner som Malmö. Tekniska nämnden vill uppmärksamma att områden såsom större parker blir viktiga rekreations- och friluftslivsområden för tätbefolkade kommuner som Malmö kommun. Att större parkområden kan utgöra friluftslvsområde föreslås framgå tydligare i dokumenten och även inkluderas i utpekade områden.

Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030

-Är strategins målbild med principer och fokusområden med övergripande inriktningar något ni kan stå bakom?

Samtliga nämnder står bakom målbilden i strategin samt principer för att uppnå målbilden. De ser positivt på att ett varierat friluftslandskap ska vara tillgängligt för alla som bor i Skåne. Stadsbyggnadsnämnden påpekar att ett hållbart friluftsliv tillgängligt för alla är viktigt för välbefinnande och hälsa, men att detta inte får ske på bekostnad av de naturvärden som finns, och att detta bör lyftas i strategin. Stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden anser att det bör klargöras hur man kan hitta balans mellan dessa två intressen och hur man ska prioritera i anläggande och skötsel av friluftslivsområden. Nämnden menar även att friluftslivsintresset bör vägas mot andra samhällsintressen som bostadsförsörjning, arbetsmöjligheter och infrastruktur. Tekniska nämnden anser att det är olyckligt att natur inte definieras mer tydligt och synligt i friluftslvplanen.

-Stämmer beskrivningen av er organisation under kapitlet Roller och ansvar i strategin? Finns det något ni vill ändra eller komplettera?

Fritidsnämnden belyser att skötsel av stränder, naturområden och parkområden ingår inom natur och friluftsliv, och att detta bör framgå av strategin. Stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden anser att beskrivningen av kommunens roll stämmer väl överens med verkligheten men vill tillägga att kommunen även har ett ansvar för kommunala naturreservat och annan kommunalägd mark. Detta är en av kommunens viktiga roller för att utveckla och bevara friluftslivet.

Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023-2026

-Saknas några relevanta åtgärder i handlingsplanen eller är det någon som bör prioriteras ner?

Fritidsnämnden anser att inriktningar för särskilt prioriterade grupper bör lyftas ytterligare, t ex barnperspektivet och ett rättighetsbaserat arbetssätt som utgångspunkt för arbetet med att

inkludera alla oavsett ålder, kön, bakgrund, ekonomi eller funktionsnedsättning.

Stadsbyggnadsnämnden lyfter att fokus bör riktas både mot att tillgängliggöra friluftslivet genom att se över möjligheterna att ta sig till dem, samt att ge personer med olika funktionsvariationer möjlighet att vistas i dem.

Nämnden påpekar att länsstyrelsens handlingsplan beskriver åtgärder som ska kunna bidra till ett hållbart friluftsliv utifrån innehållet i strategin. Åtgärderna tolkas som förslag för hur målen i Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030 kan uppnås, då handlingsplanen inte kan styra hur kommunerna väljer att agera.

Nämnden ser gärna att en åtgärd läggs till i handlingsplanen för att utreda hur balans kan finnas mellan intresset för friluftsliv och gröna värden i naturområden, liksom andra viktiga samhällsintressen. Stadsbyggnadsnämnden anser att syftet med en lokal kartläggning bör specificeras.

Tekniska nämnden påpekar att information om lokala ordningsstadgor och föreskrifter som finns i skyddade områden som naturreservat, och som kan begränsa allemansrätten ska finnas. Nämnden anser även att avsnittet om tillgänglighet till våra friluftsområden bör breddas. Det kan vara dyrt att ta sig ut och vistas i naturen kopplat såväl till tillgång till kollektivtrafik som utrustning, vilket kan diskuteras i handlingsplanen.

Avseende vardagligt friluftsliv och utomhuspedagogik anser tekniska nämnden att fokus bör läggas på fler grupper än skolbarnen.

Kunskapsbank Framtidens friluftsliv i Skåne

-Har ni några goda exempel som ni vill dela med er av till Kunskapsbanken?

Tekniska nämnden önskar förtydliganden om kunskapsbankens funktion och uppbyggnad.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret påpekar, i linje med tekniska nämnden, vikten av en tydlig definition av naturbegreppet i Skånes Friluftslivsplan. Natur för friluftsliv beskrivs i strategins inledning som något som ska bevaras och som är ”både nära och långt borta, både brukad och opåverkad av människan. Det innefattar såväl skogen, odlingslandskapet, ängs- och hagmarkerna som tätorternas parker och grönstråk men även fornlämningsområden och andra kulturmiljöer är viktiga platser för friluftslivet. Natur innefattar också vattnet, det vill säga Skånes kustområden, havet, sjöarna och vattendragen, vilka också är viktiga friluftslivsområden i Skåne.”

Detta följs sedan inte upp. I förslaget till Friluftslivsplan är endast norra delen av Foteviksområdet, Klagshamnsudden, Bunkeflo strandängar, Limhamns kalkbrott och Törringelund utpekade som viktiga regionala och nationella friluftslivsområden för Malmö stad. För en tätbefolkad kommun som Malmö stad, med låg andel naturmark men med flera större parker och en 43 km lång kustlinje, är det anmärkningsvärt att varken vattenmiljöer eller betydelsen av större parker som viktiga rekreations- och friluftslivsområden berörs. Stadskontoret anser att både kusten/vattnet samt stora tillgängliga parkområden utgör friluftslivsområde. Detta bör framgå i dokumenten och inkluderas i utpekade områden.

Friluftslivsplanen beskriver vikten av att både bevara och utveckla friluftslivet. Stadskontoret vill

lyfta vikten av att diskutera balansen mellan att bevara och utveckla naturen, då natur även bör inkludera tätorternas parker, kustområden och vatten.

Stadskontoret instämmer i tekniska nämndens samt stadsbyggnadsnämndens synpunkt om att det dels bör klargöras hur balans mellan olika intressen bör framgå. I detta fall koppling mellan områden som uppskattas för friluftslivssyften och som innehar generellt höga ekologiska värden, så som hög biologisk mångfald och hur man ska prioritera i anläggande och skötsel av friluftslivsområden. Dels att friluftslivsintresset vägs mot andra samhällsintressen, som bostadsförsörjning, arbetsmöjligheter och infrastruktur.

Det är av stor vikt att hållbara transporter och kollektivtrafik utvecklas för att länka samman friluftsområden och stråk mellan kommunerna. Detta skapar förutsättningar för tillgänglighet för en blandad målgrupp besökande och för att besökande fördelas på fler platser. Ett vidgat destinationsperspektiv i planering såväl lokalt som regionalt, men även nationellt och internationellt behöver synliggöras i frilufsplanen. Detta kan bidra till att möjliggöra andra nyttor, som tillväxt inom besöksnäringar och skapa arbetstillfällen lokalt.

Stadskontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna förslag till yttrande.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör